

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnistvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 264.

V Ljubljani, v sredo 18. novembra 1891.

Letnik XIX.

Ljudske šole.

(Govor poslanca Karola Kluna v državnem zboru dne 13. novembra 1891.)

Visoka zbornica! Znana je krilata beseda bivšega ministra in pozneje namestnika v Trstu, barona Pretisa: „Bode že bolje.“ In res se je zboljšalo, toda še le, ko je desnica dobila večino v tej zbornici in je z vsemi močmi napravila ravnotežje v budgetu. Želeli bi pa, da bi se ne bile zboljšale le naše finance, temveč tudi druge upravne zadeve, zlasti treba je zboljšanja v učni upravi.

V treh ozirih želeli bi zboljšanja, namreč v verskem, gospodarskem in narodnem oziru. V verskem oziru zahtevamo versko šolo. Kako si mislimo cerkveno sonadzorstvo brez škode za državno nadzorstvo in omiko, se je že opetovalno govorilo v tej zbornici in tudi v poslednji seji.

Ce nasprotniki katoliške cerkve stvari nalašč zavijajo in nam podtikajo intencije, katerih nemamo in tudi imeti ne moremo, kaj moremo za to. Zahtevati pa moramo, da se to vprašanje v tej zbornici presoja po naših pravih namerah, ne pa po tistih, katere nam podtikajo.

Potem se bodo pojasnili nazori in Vi boste morda temu vprašanju tem manj nasprotovali, ker časovne razmere silijo, da se to vprašanje vendar že reši. Socijalne nevarnosti za državo in družbo so vedno večje, čuvstvo za pravico in avtoriteto se manjša v tej meri, v kateri prevladuje verska ravnodušnost. Policijske naredbe, s katerimi se je hotelo zatreti to zlo, nič ne pomagajo. Jedinorožje, s katerim se moremo temu zlu uspešno ustavljati, je vera, in osnovatelj velike nemške države se je nekeč izrazil v javnem nagovoru: „Dajte več vere moji deželi!“ Tak klic se bode prej ali slej razlegal tudi pri nas.

Daj Bog, da bi tukaj ne bilo treba, kakor že pri mnogih drugih priložnostih, zaklicati: „Prepozno je!“ (Dobro! Dobro! na desnici.)

Kdor pošteno misli s katoliško Avstrijo in njenim prebivalstvom, bode vedno stavil to vprašanje na dnevni red. Naj vam ugaja, ali pa ne, enkrat se bode rešilo, če tudi morda proti volji vaši.

V gospodarskem oziru zahteva naše kmetstvo prebivalstvo šestletno šolsko dolžnost. Pri nas na Kranjskem in v nekaterih drugih deželah se je že zakonito določila šestletna šolska dolžnost.

Naposled pa mi zahtevamo še nekaj, kar Nemcem zahtevati ni treba, kar je pa naravno in samo po sebi umevno, da je namreč učni jezik v ljudskih šolah materin jezik otrok. (Tako je! na desnici.) Če tudi je to čisto naravno in samo po sebi umevno, vendar smo si morali na Kranjskem še le po dolgotrajnih bojih to priboriti. V drugih deželah, v katerih bivajo Slovenci, pa ta boj še ni končan in se mora še le izbojevati.

Najhujše se v tem oziru ustavlja ne le slovenskemu prebivalstvu, temveč tudi visoki učni upravi precej iredentistično nadahneni tržaški magistrat. Ondi se učnemu oblastvu ni posrečilo, prodreti z deželnim šolskim zakonom. Vlada se pa izogiblje vsakemu koraku, kateri bi utegnil razburiti tržaško gospodo. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Znano je, da je v Trstu brez okolice nad 15.000 Slovencev, katerih otroci morajo hoditi v italijanske ali pa nemške šole, ker slovenske šole ni nobene v Trstu.

Ko je pred leti, če se ne motim, 219 takomenovanih nemških roditeljev v Ljubljani od mestnega sveta, ki je tedaj oskrboval šolstvo, zahtevalo nemško šolo, in je občinski svet se branil ustreči tej želji, prisilila ga je visoka učna uprava, da je osnoval nemško šolo.

Jaz visoki učni upravi ne odrekam te pravice, jaz sem pri vsaki priložnosti popolnoma odkrito in brez strahu se izjavil, da visoka učna uprava po obstoječih zakonih ima to pravico. Zakaj pa visoka učna uprava ne pokaže tolike odločnosti v drugih podobnih slučajih? V Trstu je n. pr. pred nekaterimi leti prosilo ne 219, temveč 1400 slovenskih roditeljev (Čujte! Čujte! na desnici) mestno oblastvo, da osnuje ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

Mestno oblastvo ni hotelo osnovati te šole in učni upravi se tudi ni zdelo potrebno, da bi prisilila uporno mestno oblastvo v Trstu, da osnuje tako šolo. (Čujte! Čujte!)

Otroci slovenskih roditeljev bi še danes moral ostati brez pouka v materinščini, ko bi „Družba sv. Cirila in Metoda“, kateri je namen, pospeševati slovensko šolstvo, ne bila osnovala slovenske zasebne šole. Ta šola ima sedaj štiri razrede in šteje 400 učencev (Čujte! Čujte! na desnici), kar je najboljši dokaz, da je šola bila potrebna.

Zaradi tega se naadam, da bode enkrat visoka učna uprava tržaškemu mestnemu oblastvu pojasnila postavno stališče in prisilila ga, da osnuje šolo s slovenskim učnim jezikom. Morda imajo tržaški Slovenci samo pravico, da plačujejo državi in mestu ne baš majhne davke in priklade, svoje učne zavode pa vzdržujejo iz svojih zasebnih sredstev? Res so v tej zbornici tržaški zastopniki trdili, da ni res, kar mi trdimo, češ, da je v Trstu, če se ne motim, 14 slovenskih ljudskih šol. Gospodje so se poslužili zvijače, da so zaključeno mesto zamenjali z mestnim ozemljem, h kateremu pa spada poleg mesta še več vasij. V teh vaséh so res slovenske šole. Tega pa vendar ne boste zahtevali, da slovenski prebivalci, ki stanujejo v mestu, pošiljajo otroke v šolo v vasi, ki so več nego jedno uro oddaljene.

Sicer je pa prav o podobnem slučaju se že izreklo najvišje sodišče o političnih pravicah, visoko državno sodišče namreč. Levovski Rusini hoteli so imeti rusinsko šolo in so se obrnili do levovskega magistrata. Ta je z odlokom z dne 21. septembra 1876 in z dne 12. aprila 1877 odrekel tako šolo. Njih dotični vzklic je zavrnil deželni šolski svet z z odlokom z dne 6. julija 1877, potem ga pa še ministerstvo odklonilo z ukazom dne 6. junija 1879. Rusini so se potem obrnili s tožbo na državno sodišče, ki je odločilo, da se s tem, ker se je odbila ta prošnja, ruši ustavno zagotovljeno pravo do gojenja rusinske narodnosti.

Pri dotični, jako zanimivi obravnavi sklicaval se je zastopnik naučnega ministerstva na to, da je v Levovu vladnica z rusinskim učnim jezikom in da imajo Rusini zunaj Levova 1500 ljudskih šol.

Državno sodišče je pa vendar odločilo, da vladnica ni ljudska šola v pravem pomenu, ker ji je le stranski namen, poučevati mladino, da ta šola za

LISTEK.

Mozaik.

II.

Pri „Naprednikovih“ so snažili — (brez zamere) — gnojno jamo. Kaj je bilo v gnojni jami, o tem pač ni treba pripovedovati, saj vsakdo sam vé, da je tam gnoj in gnojnice. Toda zanimiveje je povedati, odkod se je polnila ta jama. Pri „Naprednikovih“ namreč niso imeli četrinogate živine, niti drobnice, niti goveje; odtekal se je marveč na imenovano mesto sam ljubi znoj domačih prebivalcev. Imeli so namreč to dobro navado, da so si radi napravljali vroče kopeli.

Človek, nesrečen in od usode vedno preganjan, požira vase s celim truplom neštevilno mijazmov vsak dan; vzlasti od vsakovrstnih kapelanij, župnij in stolpov se dviga neštevilna množica te škodljive tvarine, in veter jo skoraj vedno zanaša skozi dimnik v nedolžne prostore še nedolžneje „Naprednikove“ kočice, da ondu najnedolžnejše stanovnike njene okužuje. Zato se pa mora skrbeti, da se ti mijazmi iz-

poté; tako so učili starejši in skušenejši Naprednikovec mlajše svoje. Ti sicer niso mogli razumeti, zakaj bi se morali trpeti viri otrovni in zakaj bi se tedaj vsa tista škodljiva poslopja ne razrušila; zato tudi niso bili posebno zadovoljni s prisiljenim znojenjem. V temnih nočéh so navdušenja polni že večkrat poskušali, kako bi uničili dotične zgradbe, ali žalibog ingredijence, od katerih so upali vspeha, niso se obnesle, dasi so imeli znanstveno utemeljeno moč njihovo. Sklepali so namreč tako-le: Učinki enega in tistega uzroka so povsod enaki. Če tedaj dobro uporabljeno tiskarsko črnilo na papirju, vpliva na živih ljudi kolikor toliko zdravo pamet, razdejalno in uničevalno, mora tem bolj na zidu. Vendar — ni šlo! — Poskušali so, potem na drug način, držeč se znamenitega „strategičnega“ pravila: Napadi sovražnika, koder je najslabeji, zato so nadali imenovane stavbe pri oknih; a tudi tukaj jim sreča ni bila mila. — Zato se je že tudi mlajših Naprednikovcev mnogo spreobrnilo k načinu zdravljenja z znojem.

Zanimiv je ta način! Dotičnik, ki se čuti okuženega, sleče se namreč najprej, nato si namaže s

čudovito „mirakel-žarbo“, z drugim imenom imenovano „Mahnič-žarbo“ svojo vest in k sreči si nastavi sesalko domačega sestava zvareno iz raznovrstne brusilne, rodoljubne, narodne, zvonarske in druge žindre, da mu izsrče nepotrebne in pri znojenju škodljive snovi, kakor n. pr. dostojnost, značajnost, možatost, krščanstvo in druge tem enake; ko je tako očiščen, priveže si na prsi tobakov mehur, kateri mu služi za tako zvano „nikdar sito narodno mošnjo, na vsak podplat si priveže en iztis slavnostnega učenjakega proizvoda „vera in razum“, da mu vročino odganja proti glavi, na teme si prilepi en letnik „Rimskega katolika“, kot priznan „flajšter“, ki „ven vleče“, okolu trebuha se ovije z „Domo-ljubom“, na ušesa si pritisne fonograf, ki mu prebavlja govore iz raznovrstnih beznic, na usta pa si pritrdi „sanjske bukve“; tako pripravljen se obleče v židovski kaftan in se vleče na trebuh nad jamo. — Vpliv je velikanski!

Vsa glava mahoma razžari in strašno je videti, kako se otekajo težke kaplje otrovnega znoja v gnojno jamo. Če bi bil jaz poetično nadahnen, obrisal bi pač živije in slikoviteje take prizore; toda

Levov ne zadošča, ker ne more vsprejeti vseh otrok, ki se oglašajo, in da šole zunaj Levova ne pridejo v poštev, ker bi na ta način Rusini v mestu morali ostati brez šolskega pouka, ali bi pa za drag denar si morali preskrbeti zasebni pouk ali pa pouk v šolah zunaj mesta.

Mari v Trstu ni ravno tako, v enem oziru morda še slabše, ker ondi ni vadnice s slovenskim učnim jezikom, in ker ondi dejanski slovenski otroci hodijo v zasebno šolo.

Pričakujem, da naučna uprava zastran Trsta ne bode čakala, da bi proti njej razsojevalo državno sodišče. Veljave učne uprave gotovo ne povzdiguje to, če se večkrat proti njej razsodi, in sicer v slučajih, v katerih bi morala že iz prejšnjih razsodb vedeti, kaj ji je storiti. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. novembra.

Notranje dežele.

Delegacije. V avstrijske delegacije budgetnem odseku je predvčeraj razlagal minister vnanjih zadev vnanjo politiko. Bistveno je minister ravno isto povedal, kakor v ogerske delegacije odseku za vnanje zadeve. Zagotavljal je, da ni posebne nevarnosti za mir, če tudi je treba previdnosti. Gleda na balkansko politiko je pa Kalnoky posebno zagotavljal, da Avstrija ne misli prodirati proti Solunu. To so razširili njeni nasprotniki, da bi vzbudili proti njej nezaupnost balkanskih narodov in turške države. Bosno in Hercegovino je bila Avstrija priljena zasesti zaradi nemirov, ki so bili tedaj, ali dalje po Balkanu razširjati se, bi pa zanje ne bilo ugodno.

Položaj. Mnogi mislijo sedaj, da Hohenwartov klub nema več pravice do obstanka, ko je minister Gauč se postavil tako po robu, kakor bi imel ta klub jedino namen podpirati sedanjo vlado. Toda ta klub je starejši, nego je sedanja vlada. V tem klubu so sedeli naši poslanci, ko so bili še v opoziciji in bodo lahko, če pojdejo v opozicijo. Res, da so Mladočehi pokazali zadnji čas precej svojo naklonjenost do nas, ali vendar iz tega še ne sledi, da bi se jim morali kar na nos obesiti. Pozabiti ne smemo, da so simpatije za nas pokazali tudi Poljaki in nemški konservativci. Odnosaji med konservativci, Poljaki in Mladočehi niso najboljši. Ko bi se mi prav tesno zvezali z Mladočehi, izgubili bi morda simpatije nemških konservativcev in Poljakov. Če bode vlada videla, da Poljaki simpatizirajo z nami, morda se ne bode upala z vso brezovirnostjo postopati proti nam. Kdo pa vé, bi li Gauč bil tako odločno odklonil naše prošnje, ki bi bil naprej vedel, kak vtis bode napravil govor pri Poljaki. Zaradi tega je pa našim poslancem na Dunaju treba previdno postopati. Seveda Mladočehov ni treba odbijati od sebe, temveč dobro je celo, če po svoji moči gladijo pot, da se Mladočehi in drugi konservativni elementi bolj zblizajo. Ali Mladočehi bodo morali pri tem malo odjenjati od nekaterih svojih za sedanji čas ne baš primernih zahtev in gledati, da se z lahkomišljenimi govori komu ne zamerijo. Zblizanje mej Mladočehi in konservativci bi bilo obojim v korist in sedanjem resnem času in je gotovo toliko vredno, da lahko Mladočehi kacega svojega kričarja izbacemo iz kluba, da ne bode oviral takega zblizanja.

Vlada. Krakovski „Czas“ je začel prinašati politična pisma o položaju. Ta pisma so pa pomenljiva zaradi tega, ker ta list ima zveze s poljskim klubom, pa tudi z vlado. Ta list trdi, da se je pokazalo, da se brez trdne večine ne more vladati. Mogoče tudi ni čisto uradniško ministerstvo pa tudi ne nepolitična vlada. Mogoča je le vlada, ki bi

vsakdo ne more biti dohtar, še manj pa „Nevesekdo“; vrh vsega tega je pa vse pesništvo in vse lepo slovstvo z dragimi zabavljicami prevzel v najem neki zvonar, ki je pa prezrl, da k zvonjenju ne spada samo gorjača in trda pest, marveč da mora biti tudi dober zvon za dobro zvonilo. — Jaz sem, kakor pravim, samo poročevalec in zato omenjam le istino, da je prizor v resnici znamenit, ko pri Naprednikovih drug za drugim oblačijo svojo znojno „monduro“ in se bratovski polegajo nad imenovano gnojno jamo.

Znoja je v obilici in vendar se ga gospodarjem, katerih je pri Naprednikovih toliko, kolikor jih hlače nosi, zdi še vedno premalo. „Lukaslave, ogledi se, kako izborno se znoji Ivan; ti si pomirljiv z mi-jazmi; iz tebe ne bo ničesar dobrega za Naprednikovo hišo“, tako svari starejših kateri mlajšega brezhladnika svojega rodu. Lepo je vse to, a vendar nam se pri tem ni muditi; kdor se hoče natančneje poučiti o teh prizorih, povprašaj pri gosp. dohtarju „Nevesekdo“, ki je dosedaj glava Naprednikove hiše, koder so, kakor smo že omenili, snažili — gnojno jamo in — jo še snažijo. M. V.

imela zaupanje kartelnih strank. Poklicati bi se morali v ministerstvo možje, ki bi imeli njih zaupanje. Proti radikalnim elementom bi pa vlada morala z večjo odločnostjo postopati, kakor je dosedaj. Tako premembo je pa poklican izvesti Taaffe, ki najbolj pozna položaj. Mi Slovenci od take vlade tudi nič dobrega ne pričakujemo. Podpirati bi jo drugače ne mogli, da nam dá pozitivno zagotovilo, da se bode ozirala na naše želje, in to tudi dejansko pokaže. Ko bi pa nas morda zmatrali za radikalne elemente, kakor je to storil Gauč, potem bi jej pa morali odreči podporo in izstopiti iz Hohenwartovega kluba, ko bi jo ta klub podpiral, kar pa mislimo, da se ne zgodi.

Minister Gautsch. Oficijozna „Montagsrevue“ dokazuje, da minister Gautsch zastran nemškega jezika ni nič novega povedal. Grof Taaffe se je že pred štirimi leti podobno izjavil, ko so Staročehi zahtevali češki notranji jezik. Če so ministrove besede napravile tak vtis, so temu krive premenjene razmere. Potem pa list govori nekaj o državnih interesih. — Seveda, z oficijozno se ni prepirati, njih naloga je, opravičevati vse, kar stori vlada. Zaradi tega se ne čudimo, da je „Montagsrevue“ prezrla popolnoma, da je mej uradnim notranjim jezikom in ljudskimi šolami, o katerih je govoril gosp. Klun, precejšnja razlika. V tem, da so ljudske šole, za Slovence namenjene, nemške, najde le kak germanizator državni interes. Tukaj gre le za uresničenje ustave, in vsakdo, kdor nasprotuje osnovi slovenskih šol na Koroškem, ruši ustavo, bodisi minister ali kdo drugi. Vlada je dolžna, izvajati ustavo. Če pa misli, da je sedanja ustava škodljiva, sme le po parlamentarnem potu delati na to, da se premeni, rušiti bi je pa ne smela v nobeni parlamentarni državi.

Moravsko. Državna poslanca dr. Začek in Fanderlik sta na shodu češkega političnega društva v Moravski Ostravi odločno obsojevala mladočeško politiko. Dokazovala sta, da je le s tem, da moravski Slovani obranijo sedanje zaveznike, še mogoče odvrniti levičarsko vlado. Naglašala sta posebno, da se je potreba približati Poljakom. Več navzočih deželnih poslancev je govorilo v enakem smislu in se izjavilo, da hočejo letos odločneje se postaviti v deželnem zboru. — Odnosaji pri nas in na Moravskem so si precej podobni. Če so moravski Slovani proti Mladočehom, ker jih bolje poznajo nego mi, se pač od Slovencev ne more zahtevati, da bi jim v vsem pritrjevali.

Vnanje države.

Bolgarija. Sofijski župan Petkov izjavil je se proti nekemu časnikarju, da je položaj v Bolgariji ugoden. Red je v deželi, uradi povsod dobro poslujejo. Priznanja kneza nikdo ne pogrša. Nasprotniki sedanje vlade so že skoro popolnoma izginili. Bolgarija je na strani tridržavne zveze. Rusiji je hvaležna Bolgarija za osvobodjenje ali jej ne mara biti podložna.

Rusija. „Grazhdanin“ je dobil zopet ukor, ker je bil pozivljaj Rumune, da naj poženó sedanjega kralja. „Grazhdanin“ je strogo konservativen list, ki navadno izraža nazore ruskega dvora. Včasih pa marsikatero preodkritosrečno pové, in da bi se popravil slab vtis, katerega napravi kaka izjava njegova, dajo mu ukor. Dobil je že lepo število ukorov. Ko bi kak drug list tako počenjal, zatrl bi ga že davno. Seveda knez Meščerski pa že ima take prijatelje, da se ni bati, da bi se njemu ali pa njegovemu listu kaj posebno neprijetnega zgodilo.

Francija in Rusija. Ruski minister vnanjih zadev je že na potu v Pariz. Zagotavlja se, da je minister šel le obiskat rodbino svojega sina, ki je veleposlaniški svetnik v Parizu. Gotovo je pa, da ima potovanje še kak drug političen namen. — Sedaj se tudi zopet govori, da ruski carjevič letošnjo zimo pojde v Pariz. Večkrat se je že o tem govorilo, ali dosedaj se vselej pokazalo, da je to bila le želja nekaterih francoskih politikov. Morda je sedaj drugače.

Francija. Socijalnodemokratski poslanec Lafargue, ki je bil nedavno voljen v nordskem departementu, baje ni niti francoski državljani. Zaradi tega se je proti njegovi izvolitvi vložil ugovor. Lafargueovo popolno ime je Pavel Fonseca de Lafargue in je bil rojen 1845. leta od španskih roditeljev na Kubi. Leta 1871 so ga iz Francije izturali kot tujca, ki je zdrážbe delal. Šel je bil v London, kjer se je oženil s hčerjo Karola Marksa. Vojasčine Lafargue ni nikjer doslužil; 1882. leta se je povrnil v Francijo, kjer pa dosedaj še ni pridobil domovinstva, torej nema ne aktivne ne pasivne volilne pravice.

Izvirni dopisi.

Z Vranskega, dné 15. novembra 1891.*) Na slovenski zemlji je dovolj vasi, trgov in mest, kjer so narodni, to je pravi, nezmoteni Slovenci. Ako bi ljubljanski „Narod“ nosil razum v glavi, bil bi te svoje prenapetosti svojim „mladim“ lahko omejil, da bi mir in sprava gladkejšo pot imela, kakor je danes ima. Slabo stvar zagovarjati, je res težko;

*) Veseli nas Vaše navdušenje za dobro stvar, vendar oprostite blagovoljno, a smo Vam mnogo črtali iz umevnih razlogov. Pozdravljeni. Op. vred.

nemóžno je, zagovarjati jo z uspehom, in zastegadelj je tudi nespametno, da bi slovenski volilci na Štajerskem, kateri se baje po „Narodovem“ smislu za kranjske borbe brigati ne smejo, molčali o vsem, kar izpodjeda mladostni črv na slovenski zemlji.

Pri razgovorjanju o narodnem bojišču z velepridnimi tukajšnjimi prebivalci, slišal sem preistiniteresnice, da se naša nadpolna mladež preveč uklanja hitrotoku narodne zapeljivosti. Bojno kopje, katero zaganja dan za dnevom „Narod“ v „Slovenca“, je preostro ter vznemirja verno - čutečega Slovence domoljubno srce.

Starobabje klepetanje, nesramna predrznost, ogrnena s prevotljenim plaščem rodoljubja, odklikuje se z usnjeno medalijo dandanes „Narod“, katerega čitajo njegovi somišljeniki — duševni trpini.

Morebiti verni čitatelj pri teh mejih besedah odmajava, ker se mu zdé pretrde! Morebiti se pa spominja naših slovenskih prednamcev, ki so nam zapustili nevenljivi venec: sloge.

Oni niso za penez kupovali časti in učenosti; oni so trdili, da narod slovenski ima le edino na verski podlagi opravičeno svojo bodočnost.

„Prazna mošnja, ničev mož!“ mislijo ljudje pri nas o tistem človeku, ki tlači domačo zemljo z narodnimi frazami; ne gre v cerkev; zaničuje vse, kar je slovenskim domačinom svetinja — in je sploh... Mladi slovenski narod o takih kljukoborih molči, samo da se ne osramoti z njimi pred svetom.

Nihče naj ne trdi, da je to osobno sovraštvo! Bog ne daj! — Preosorna pisava „Naroda“ je vznemirila potrpežljivost tudi verno - katoliških Slovencev na Štajerskem — in Bog daj, da bi vrli slovenski poslanci ostali na našem stališču. Mlado drevce se še lahko nagiba, a staremu se prelahko zlomi sadunosni vrh. S človekom, ki nima orožja, razven cepca in kija, ne velja poštena pravda; taemu so naši modri prednamci našli bridko in grenko zdravilo: „Klin s klinom; kdor tepe, tega tepó; kdor išče, ta najde!“

Čisto in trdo resnico sem govoril, ko sem pisal gorenje vrstice, ker vem, da so vrli slovenski poslanci odlični možje, ki vedó, da bodo v narodnih zadevah postopali tako, kar zahtevajo katoliški slovenski volilci — in da ne bo slovenskemu dnevniku tako, kakor tistemu, ki je bil nastavl lisici, a vjel je smrdečega dihurja. — 1 —

Iz Istre, dné 12. novembra. („Razkačemenem“ dopisniku „Slov. Naroda“.) [Konec.] A veste g. polemik, kaj iz tega sledi? Da tudi Vam skoro ne bi verjel, da je res prišlo vže pred volitvijo 24 mož iz Trsta agitovat za Slovence v Pomjan. Jaz nisem bral tega ne v „Naši Slogi“, ne v „Obzoru“, ne v listu „Diritto Croato“, ne v „Slovenca in Domoljubu“, ne v „Miru“ — družih političnih listov ne čitam, — v teh vest o 24 možeh ni bila objavljena. Do Vašega lista, da bi vedel, kako me hvalite (!), sem po trudu stoprav včeraj došel. Ako je pa prišlo tistih 24 rodoljubov, zakaj še jednega ne imenujete? Jaz nisem dolžan Vam verovati in morda tudi čitatelji „Slovenčev“ ne in to tolikanj menj, ker Vaš list „Sl. N.“ — bo vže moral to dovoliti — tolikokrat laže. Zato Vam je vže letos večkrat levite bral „Slovenec“, „Domoljub“ in napadal Vas je celo „Slovanski Svet.“ Tudi Vam je gotovo znan prigovor: „Česar je polno srce, o tem rada usta govore.“ In glejte skoro na vsaki strani, v časih skoro o vsakem odstavku laž in lažnjivce imenujete. Mora Vam biti dokle ta lastnost nekako priljubljena. Ne rečem, da ste Vi, ampak prislovica reče, da tat misli tudi, da je vsakdo tat.

Pa tudi ni res, da bi moral jaz istodobro bolje vedeti o Pomjanu, kakor Vi, g. dopisnik, ker Trst je bliže Pomjana kakor moj kraj ter ima kračje in naravnije zveze, nego je pak od tod. Najbrž i Vi dlje časa bivate v Trstu, ko jaz v Istri.

Naprej. Ne more biti res, da so Vaši ljudje vso Istro prehodili, ker k nam jih ni bilo, pač pa so našinci od todi bili v vseh 3 okr. glavarstvih; posebno 2: P. B. in M. K. so hodili po Poreščini in skoro povsod po Puljščin, Koparščino smo tako bolj za varno smatrali. Tudi jaz sem malo prej po Poreščini in pozneje po Puljščini poizvedaval.

Pa saj tako vemo, da znate le kričati in zabavljati, zato sem zapisal golo istino, ko sem Vašo slavno kliko tako osvetil. Le repenčite se, kakor hočete, istina je, da mi kmetje, učitelji, svečeniki in nekoji uradniki smo se v obeh: v poreškem in puljskem okr. glavarstvu bolje držali, ko Vi v koparskem. V obeh smo zdaj v oktobru deloma nove pustojanke zadobili, deloma na novo moralno zmagali v nekojih

občinah, a Vi niste v oktobru nijedne nove postojanke pridobili. —

Toda vse to silno besnjenje dopisnikovo bi še pogoltnil, — saj itak vem, da je to klike, koji pripada, živeli — ali z jedno besedo me je v sruu neusmiljeno ranil: on misli, da sem imel najslabše namene, ter da sem hotel slogo v Istri rušiti. Grozovito natolcevanje!

Ali ne vidite, Vi grozni gospodine dopisniče, da celi moj dopis preveja veselje nad takrat vže znanimi zmagami? Ali ne čutite sloge v vsakem odstavku, n. pr: Dolgo smo se pripravljali, hrabro borili — na mnogih krajih vže venec zmage dosegli; ali vže geslo: Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo itd. Vsakem dopisu nekako o slogi pišem. Mene je ravno zbudila nemarnost nekoje gospode, ki le kriči, a noče delati, rečem, delati za slogo; podpornikov te zlate ideje ne samo, da ne obiram, nego jih v zvezde kujem. To je bilo vse. A vi z vso svojo bistroumnostjo kažete, da me še razumeli niste — ali nočete!

Ne! — da bi jaz bil proti slogi, proti slovanski politiki! O groza! To je pa že preveč! Grdo je govoriti o samem sebi — a vidim, da tu moram se zagovarjati. Že kot dijak sem bil znan kot najstrastnejši rodoljub. Napadali so me kot rusofila, celó nihilista, kot besnega Slovana. Nagovarjal sem bolj mlačnega Slovana, a nadarjenega profesorja na nekem vseučilišču, naj bi bil bolj odločen Slovan, on me je pa za to tožil. Pred nemškimi vseučiliščniki zagovarjal sem srdito Slovane, — psovali so me, a končni vspeh je bil, da so se trije Nemci počeli slovensko učiti, jeden teh se je na „Sl. Gospodarja“ naročil. Jaz sem nagovarjal na Štajerskem na kaci 50 krajih ljudi stokrat, naj v čast sv. Cirilu in Metodu začenjajo kuriti kres ter lepe slovenske pesmi pojó in Boga hvalijo za dar vere in jezika, in šlo je čimdalje bolj skoro povsod. Od tam je šlo na Koroško ter zdaj tam vrhunec doseglo. Zakaj to? Ker se tako mal nižje slojeve slovenska zavednost in ponos širi. Jaz sem silno govoril, naj ustanové „Sokola“ v Celju in v Novem Mestu. Zgodilo se je — dasi kasneje. Za Novo Mesto sem pisal in govoril, naj si osnujejo posojilnico, a ta se še neče oživotvoriti. K raznim družbam, društvom in bratovščinam sem pristopil kot jeden najprvih itd. Zdaj že dolgo mislim in kar morem, štedim, da bi mogel za mili mi narod še kaj dobrega storiti. A naj bo zadosti.

Kaj ste pa Vi, g. nasprotnik, toliko večjega kakor jaz storili za narod naš, da me smete v mojih svetih čuvstvih tako napadati? Nabrojite kaci deset velicij zaslug!

Pa saj ne samo mene, nego pet oseb ob enem napadate: dopisnika iz Trsta gledé slovenske propovedi, mene, „Slovenca“ (vrednika), dr. Mahniča in celó ljubljanskega prevzvišenega knezoškofa — še več, vse nas, ki se še vere držimo. Kako dotiko pa imam jaz z dr. Mahničem, vprašam Vas? Dr. Mahnič ne čitam — pa mora že prav imeti, ker Vašim besnim nazorom nasprotuje. Vaša polemika proti meni je bila osebna in Vi se, kakor se kaže, borite za osebne interese.

O razkolu med Slovenci pa bi bilo najlepše, da bi molčali, ker preveč znano je to in „Slovenec“ je pred kratkim jasno dokazal s fakti, da ne konservativna, nego razdirajoča klika „Narodovec“ je zrušila prelepo jedinstvo med Slovenci.

Poboljšaj se, „razkačena“ nesrečnica!

Slavoljub.

Iz Zagreba, 15. novembra. Letos se je instalacija rektorja našega vseučilišča zakasnila, ker je bila zgradba vseučiliščna vpotrebljena za en del jubilarne izložbe. Še le meseca novembra so se začela predavanja in dné 5. t. m. je bila svečana instalacija novega rektorja, profesorja bogoslovne fakultete dr. Bujanovića. Po dokončanih navadnih obredih te svečanosti spregovoril je novi rektor znamenit govor dogmatičnega sodržaja. Temeljito je dokazal potrebo prave krščanske filozofije in kako je posebno za današnje čase potrebno, da se svet povrne k vzorom te krščanske filozofije, posebno k sv. Tomažu Akvinskemu. Krščanstvo se ni nikdar protivilo znanosti, marveč jo je vedno in povsodi le gojilo, za kar imamo brezbrojnih dokazov iz vseh dob krščanstva. Le na temelju krščanstva je mogoč pravi razvitek kulturni, pa zatorej novi rektor hrvaškega vseučilišča vabi učečo se mladež, naj se oklene prave krščanske ideje, ki je rešila Hrvatsko v najhujših borbah, pa jo bode tudi v bodoče varovala, ako jo bode znala posebno naša mladež ceniti.

Ta govor novega rektorja je velike važnosti za naše odnošaje. Vsakemu čitatelju „Slovenca“ je znano, da se je predznil pred nedavnim vseučiliščni profesor dr. Fr. Spevec govoriti v svojih predavanjih prav nedostojno o temeljnih resnicah krščanstva. Za njim se je pojavilo mnogo drugih navidez-nih učenjakov, ki so deloma odobravalí početek novega kulturnega boja. Posebno pa se je prikazalo mnogo takih krivih prorokov, ko so začeli napadati od vseh strani škofa Strossmayerja radi njegovega kijevskega telegrama. Celó v hrvaškem saboru ni manjkalo protikršćanskih izjav. A žalibog, da se je našlo le premalo odločnih boriteljev za krščanske ideje. Pastirska poslanica škofa Strossmayerja v tej zadevi odprla je pa mnogim preveliko nevarnost, ki preti krščanstvu od strani takih ljudi, in tako se je začelo bolj paziti na delovanje sovražnikov krščanstva. Tudi omenjeni govor je lep spomin za vse one, ki v svojej brezskrbnosti niso niti pazili na sovražnika, kako on svojo luliko seje med pšenico. Nađejamo se, da se bode v bodoče našlo vedno več takih, ki bodo začeli ta plevel pleti ter ga pokončevati, dokler se še preveč ne razraste.

Tudi pri nas v Zagrebu imamo na dnevnem redu vprašanje o višjem dekliskem zavodu ali liceju, tudi gimnaziji, kakor nekateri hočejo. Zadeva sicer ni tako akutna, kakor je bila pri vas v Ljubljani, in tudi stranki se niste tako navskriž, kakor pri vas. V šolskem odboru mestnega sveta je namreč prebrana predstava, sestavljena po nekej učiteljici in podpisana od mnogih meščanov, da naj mestno zastopstvo poskrbi za višjo naobrazbo dekle iz boljih stanov. Odbor je to vprašanje prav trezno pretresal ter bil v principu za višjo naobrazbo, ali še ne za sedaj, kajti naši društveni odnošaji ne zahtevajo take višje naobrazbe, nego le bolj praktične. Za sedaj pri nas popolnoma zadostuje, ker se devotke naučé v višjej dekliské šoli in pa ženskeje preparandiji. Treba pa nam je praktičnih in gospodinjstkih šol, saj je v prvem pogledu žena za hišno gospodinjstvo odločena, ne pa da sedi kot profesorica na katedri, ali pa da kot doktorica ordinira v bolnišnici. Ti nazoni so za naše odnošaje čisto pametni in odbor je dobro zadel, ko je sklenil, da naj se o tem vprašanju začne še le razpravljati, ne pa da se o njem že sklepa.

Ban je bil pretečeni teden zopet v Pešti. Pravijo, da je to potovanje v zvezi z imenovanjem novega nadškofa. Čudno je vsekako, da ni še imenovanje proglašeno, saj so madjarski časopisi odločno trdili, da je kanonik Vučetić brez dvojbe predložen za zagrebskega nadškofa. Kakor se pripoveduje, ni duhovščina naša niti najmanje zadovoljna z Vučetićem, in da je v tem pogledu izročila celó neko predstavko na dotično mesto proti njemu. Vkljub temu bode vendar le, kakor se misli, kanonik Vučetić nadškof zagrebski.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. novembra.

(Iz državnega zbora.) Sinoči smo prejeli naslednjo brzojavko: „Zaradi poročila „Wiener Tagblatt“-a dné 14. t. m. o posameznostih razgovora viteza Javorskega s presvetlim cesarjem in vsled tega nastalega strahu na borzi so interpelovali poljski, nemško-liberalni, češki, Hohenwartov, Steinwendrov, krščansko-socialni in nemško-nacionalni klub. Koncem seje je grof Taaffe odgovoril na interpelacije; v debati so govorniki izražali željo, naj se stvar strogo preišče. Grof Taaffe je tudi zatrdil, da „Wiener Tagblatt“ ni oficijozen list.

(Novo poštno in brzojavno poslopje v Ljubljani.) Ker zaradi pomanjkanja prostora ne moremo danes priobčiti vsega poročila o sinočnji seji mestnega zbora, sporočimo danes le toliko, da je mestni zastop pri glasovanju po imenih z 18 proti 6 glasovom sprejel predlog, da se 2564 m. na Cesarja Jožefa trgu odstopi trgovskemu ministerstvu za novo poštno in brzojavno poslopje proti odškodnini 10 tisoč goldinarjev. — Mestni zbor ima jutri zvečer zopet sejo, da reši ostali del sinočnjega dnevnega reda.

(Mestni zbor ljubljanski) je imel sinoči sejo, ki je trajala do devete ure. Župan otvori sejo in prosi pooblaščenja, da povodom jutrnjega imendne presvetle cesarice potom deželnega predsedništva izrazi v imenu ljubljanskega mesta najudanejša čutila. Dalje naznanja, da je bila deputacija mestnega zastopa pri vojnem ministru s prošnjo, naj bi se vojaška bolnišnica in oskrbovalnica premestila s sedanjega prostora. Vojni minister je obljubil, da bode

podpiral to željo ljubljanskega mesta. — Odbornik dr. Staré je poročal o izpremembi pravil mestne hranilnice. — Odbornik dr. Tavčar poročá o dopisu mestne hranilnice gledé poslovne dób upravnega odbora in v imenu pravnega odseka izjavi, da poslovna doba poteče dné 1. oktobra 1892, kar obvelja brez ugovora. — Dalje poročá dr. Tavčar o peticiji mesta Opave gledé obdačenja podružnic raznih bank in po daljšem pojasnilu priporočá, da se mestni zastop pridruži tej peticiji, kar ni na škodo bankam, pač pa na korist pokrajinskim mestom — Na to se je pričela dolga in burna debata o stavišču za poštno in brzojavno poslopje. Kakor znano, je mestni zastop minolo leto ponudil trgovskemu ministerstvu potrební prostor na cesarja Jožefa trgu za 10.000 gld. Na podlagi te ponudbe je državni zbor letos dovolil potrební kredit in dotični postavni načrt je dobil najvišje potrjenje. Sinoči pa so se oglasili nekateri mestni odborniki proti temu, češ, da se prostor ne sme zazidati in da je ponudbeni obrok prej potekel, nego je vlada vsprejela ponudbo itd. Poročevalec cesarski svetnik Murnik prav toplo priporočá, da mestni zastop potrdi lanski sklep, ker razmere in pogoji so isti in bi se bil obrok že tedaj lahko podaljšal do konca tekočega leta, namesto 13 do 1. julija. Namesto 2500 kvad. metrov želi trgovsko ministerstvo 2564 kvad. metrov, tej želji se lahko ustreže, mestnemu magistratu pa se naj naroči, da za definitivno pogodbo vse potrebno ukrene. (Konec slédi.)

(V Ljubljani) je skočila včeraj ob 1/2 2. uri popoldne pri frančiškanskem mostu 20 let stara služkinja Neža Klun iz Dol. Vasi pri Ribnici. Potegnila sta jo iz mrzle kopeli gosp. Martin Gostič, brzojavni sluga, in gosp. Mirko Köchler, komptorist pri gosp. Samassi, ki je tudi minolo leto dné 3. junija rešil iz vode neko žensko ter dobil 26 gld. 25 kr. otetnine.

(Poročil) se je legacijski tajnik Oton baron Kuhn, sin generala Kuhna, z grofco Ano Raday pl. Rada.

(Imenovanje.) Avskultant za Koroško, gosp. dr. Adolf Božek, je imenovan avskultantom za Štajersko.

(Štajerski deželni šolski svet) je začasni četrti razred na ljudski šoli v Žaleu stalno potrdil.

(Na Vačah) nad Litijo se je ustanovilo pevsko društvo „Siruna“, ki šteje doslej 19 udov. Obširnejši dopis prihodnjič.

(Narodna čitalnica na Vinici) priredi dné 22. novembra t. l. v čitalničnih prostorih veselico s sledečim vsporedom: Petje, deklamacija in veseloigra „Bob iz Kranja“. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Na padovanskem vseučilišču) je bil v minolem letu rektor dalmatinski Hrvat prof. Vlahović. Vsled bolezni ni mogel govoriti zaključnega govora pri instalaciji novega rektorja. Nadomestil ga je novi rektor prof. Jenaniš, ki je v imenu vseučilišča izrazil željo, naj bi Vlahović, katerega vsi cenijo kot človeka in učenjaka, prej ko mogoče ozdravel.

(Odbor samostojnega ribarskega odseka) kranjske kmetijske družbe je sklenil v zadnji seji, naj se v ribnjaku na Studencu polové vse ribe in ščuke namené za postrvne ikre, katere ponuja gosp. Muhr v Bledu. Odbor je tudi ukrenil, da bode prosil c. kr. gozdni urad v Idriji iker od idrijskih postrvi in naročil 5000 iker od ameriške rdeče postrvi.

(Razglasilo.) c. kr. deželna vlada za Kranjsko je izdala naslednji razglas: Na podstavi deželnega zakona z dné 18. februarja 1885. (dež. zak. št. 13) se s tem splošno naznanja, da morajo posestniki žrebcev, kateri hočejo v prihodnji dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, zglastiti te svoje žrebce najpozneje do 15. decembra 1891 pri političnem okrajnem oblastvu, v čigar okolišu je stajališče žrebčev. Dovoljeno je, zglasti izvršiti pismeno ali ustno; ob enem pak je naznaniti ime in priimek, potem stanovišče žrebčevega posestnika, kakor tudi plemo, starost, barvo in stajališče žrebčev. Za žrebce sploh pod 4 leti in za nórške žrebce pod 3 leti se ne dajejo dopustila za spuščanje. Kje in kdaj bode izborna komisija zglašene žrebce pregledavala in za nje dajala dopustila, dá se ob svojem času na znanje.

(Kostanjevi semnji.) V Braslovičah na Štajerskem je, kakor piše „Kmetovalec“, od sv. Mihela do Božiča vsak petek velik kostanjev semenj, na katerega pripeljejo po 20 do 50 voz kostanja in kamor prihaja mnogo kupcev tudi s Kranjskega in

Koroškega. Letos je mernik kostanja po 1 gld do 1 gld. 50 kr.

(Pri občinski volitvi) v Hotiču je izvoljen županom Jos. Zupanič, odborniki Jan. Jeretin, Fran Primožič in Anton Cirar.

Raznoterosti.

— Collegium Germanicum v Rimu šteje letos ravno 100 gojencev. Dne 28. oktobra je carigrajski patrijarh msgr. Lenté posvetil 14 bogoslovcev, mej temi sta bila tudi gg. Anton Mihelič iz sekovske in Matej Novoselec iz djakovske škofije.

— Monakovska akademija znanosti je imenovala profesorja na dunajskem vseučilišču, dr. Jagića in dr. Massena, rednima članoma.

— Bolgarska izložba. Gospodarska in obrtna izložba v Plovdivu (Filipopolju) vršila se bode leta 1892. od dne 18. septembra do 12. novembra in ona v Ruščuku leta 1893. od dne 14. avgusta do 12. oktobra. Tuji izložbeniki se morajo gledé udeležbe zgledati najkasneje do konca letošnjega leta pod naslovom: „Commission des Expositions Bulgares“ v Sredec (Sofiji).

Telegrami.

Dunaj, 18. novembra. Zbornica poslancev posvetovala se je o načrtu zakona za stran podražavljanja Karol Ludovikove železnice. Pri debati izjavil se je trgovski minister, da se bode na tej železnici osobni tarif državnih železnic uvel dne 1. januarja in tovarni tarif pa še le dne 1. julija 1892. Minister najodločneje zavrača napade nekega mladočeskega poslanca, zakaj da se ni podražila severna železnica. Pri priložnosti bode govoril o uzrokih, kateri vodijo vlado.

Praga, 18. novembra. Dopoldne je bila osnovalna seja češkega oddelka deželnega kulturnega sveta v navzočnosti skoro vseh članov. Predsednik Lobkovic je pozdravil zbor z nagovorom, ki je bil navdušeno vsprejet. Naglašal je, da so tisti, ki so sodelovali pri sklepanju novega zakona o deželnem kulturnem svetu, hoteli spravo in pa konec neplodovitega boja na gospodarskem polju. Mladočehi so izročili izjavo, da hočejo v interesu tistih, ki so jim izročili mandate, in pa narodnega gospodarstva udeleževati se posvetovanj, da se pa s tem ne odrečejo pravnemu prepričanju, da se je z novo napravo rušila pravna jedrnatost deželnega kulturnega sveta. Pri volitvi načelnika, njegovega namestnika in drugih funkcionarjev zmagali so Mladočehi s 60 do 64 glasovi. Staročehi so dobili po 48 do 50 glasov.

Solnograd, 17. novembra. Včeraj je umrla kneginja Alojzija Starhemberg, rojena Auersperg, v 79. letu.

Berolin, 17. novembra. V državnem zboru je vlada predložila dodatni kredit za armado v znesku 7,751.000 mark vsled dražjega živeža in prvi obrok za utrjenje Helgolanda v znesku 1,395.000 mark.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je mehko, toda ob enem uplivno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpreto. — Cena steklenici 10 kr. (300—238)

Poslano.

Onemu gospodu, ki se tolikanj briga za občinski odbor v Medvodah, naslednje v pojasnilo:

Na vprašanje, zakaj se ni že toliko časa vršila volitev novega občinskega odbora, odgovorili mu bodo natančneje pri sl. e. kr. okrajnem glavarstvu v Ljubljani, kamor naj se potrudijo povprašat.

Zahtevam pa, da mi dotičnik, ki je vpsal notico uredništvu „Slov. Naroda“, ki je bila priobčena dne 16. t. m. v št. 262. omenjenega lista, naznani one občane, katerim se zdé sedanje razmere v občini „neznosne“, in to dokaže, sicer bodem primoran iskati pojasnenja pri pristojni oblasti v Ljubljani.

Županstvo občine Medvode,
dne 18. novembra 1891.

Jurij Cvačner,
župan.

(1)

Tuji.

16. novembra.

Pri **Maliču**: Raab, trgovec, in Schwarz, iz Iglave. — Prasehag in Markovic, trgovca, iz Gradea. — Lehr, Bozignessa, Herzl, Thubantat, Karpus, trgovci, z Dunaja. — Duschak, potovalec; Mellinger, trgovec, iz Budimpešte. — Laurič, trgovec, iz Trsta. — Lewy, trgovec, iz Pečuha. — Krull, zasebnik, iz Zagreba. — Erzar iz Ribnice. — Susić inženjer, iz Kranja. — Mihelič, potovalec, iz Brezence.

Pri **Stonu**: Raitarek, trgovec; Mally, strojar; Spendal, župnik, iz Tržiča. — Ažman, župnik, iz Gorji. — Klein iz Celja. — Tobis in Weiss, trgovca, z Dunaja. — Košmelj iz Železnikov. — Šubic, podobar, iz Poljan. — Klimper, finančni višji nadzornik, iz Gorice. — Tagischer iz Marostice. — Goedel, potovalec, iz Sheffielda. — Gatsch, trgovec, iz Kostanjevice. — Havas, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Premru, trgovec, iz Št. Vida. — Treven, trgovec, iz Jesenice.

Pri **avstrijskem caru**: Zoratti iz Maribora. — Theuerschuh s hčerjo iz Tržiča. — Grile, tovarnar, iz Zapuza. — Kripper iz Trsta. — Intihar, posestnik, iz Bezuljaka. — Pintar, mesar, iz Orlknice.

Pri **bavarskem dvoru**: Hafner z Brda. — Baumgartner s Tirolskega.

Pri **južnem kolodvoru**: Bernhaupt, zavarovalnični komisar, s soprogo, iz Gradca. — Tance s soprogo iz Sarajeva.

Umrli so:

15. novembra. Marija Kadunc, kajzarjeva hči, 3½, meseca, Illova, božjast. — Anton Celarc, natakarjev sin, 6 mesecev, Rimska cesta 11, meningitis.

16. novembra. Hedvika Puh, mizarjeva hči, 2½, leta, Pred prulami 19, laryngitis crouposa.

V bolnišnici:

15. novembra. Alojzij Rožič, mizarjev sin, 2 leti, bronchitis.

16. novembra. Mihael Pegel, kovač, 67 let, Brigthova bolezen.

Št. 8901.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v bud.
opazovanja		barometra v mm	toplomera po Celziju		
17. u. jut.	733.0	6.6	sl. jzap.	dež	
17. u. pop.	734.1	11.8	sl. svzh.	del. jasno	0.00
19. u. zveč.	736.7	4.6	"	megla	

Srednja temperatura 7.7°, za 4.0° nad normalom.

Stanje avstro-ogerske banke

dne 15. novembra 1891.

(Brzojavno poročilo)

Bankovcev v prometu	gld.	457.875.000 (— 8.813.000)
Kovinski zaklad	"	247.800.000 (+ 102.000)
Listnica	"	192.442.000 (— 12.462.000)
Lombard	"	28.945.000 (— 86.000)

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(1863) 20 **zobozdravnik** (5)
pri Hradekega mostu I. nadstr.

Največja zaloga
šivalnih strojev

JAN. JAX,
LJUBLJANA,

Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se
(1410) dovoljujejo. (30-18)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno
trajno in ceno.

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizke ceni.

Razglas.

Dne 2. januarja 1892. l. ob 10. uri dopoldne vršilo se bode v deželnem dvorci

IV. izžrebanje 4% obveznic kranjskega deželnega posojila.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 4. novembra 1891.

Dunajska borza.

Dne 18. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	89 gld. 45 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	89 " "
Zlata renta 4%, davka prosta	107 " 50 "
Papirna renta 5%, davka prosta	101 " 50 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	997 " "
Kreditne akcije, 169 gld.	265 " 50 "
London, 10 funtov strl.	118 " 40 "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 40 "
Cesarski cekini	5 " 63 "
Nemških mark 100	58 " 15 "

Dne 17. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	101 gld. 90 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 45 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	145 " "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 " 50 "
Zastavna pisma avstr. ovr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma " " " 4½%	100 " "
Kreditne srečke, 100 gld.	183 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. ručnega križa srečke, 10 gld.	16 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	49 " "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	145 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2745 " "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	81 " "
Papirni rubelj	1 " 12½ "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočnejše.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% galliske propinacijske zadolžnice.

4½% zastavna pisma peštanske ogerske komercijalne banke.

4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

150.000 goldinarjev

se more dobiti s

promeso iz 1864. l.,

ki velja cela 4½ gld., polovica 2½ gld in 50 kr. kolek.

Žrebanje dne 1. decembra!